

Quickscan natuurtoets

Herontwikkeling Berkenlaan 1

Silvolde

ERS architecten bna

Quickscan natuurtoets

Herontwikkeling Berkenlaan 1

Silvolde

Opdrachtgever: ERS architecten bna

Projectnummer: 3053.02

Datum: 17-09-2020

Versie: Definitief

Projectleider en rapporteur: Jur Metselaar

Autorisatie: Laura Tillemann

Opdrachtnemer: Buro Ontwerp & Omgeving
Velperweg 157
6824 MB Arnhem
Postbus 2033
6802 CA Arnhem
info@ontwerpenomgeving.nl
www.ontwerpenomgeving.nl

INHOUD

Pagina

1	INLEIDING	3
2	PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN.....	4
2.1	Beschrijving projectgebied.....	4
2.2	Algemene constatering.....	4
2.3	Geplande werkzaamheden	5
3	WERKWIJZE.....	6
3.1	Bureauonderzoek.....	6
3.2	Veldbezoek.....	6
3.3	Betrouwbaarheid	6
4	BELEIDSKADER	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Gebiedsbescherming.....	7
4.3	Soortbescherming	8
4.4	Houtopstanden	8
5	RESULTATEN	9
5.1	Gebiedsbescherming.....	9
5.2	Soortbescherming	10
5.3	Samenvatting	15
6	CONCLUSIE	16
6.1	Conclusies soort- en gebiedsbescherming.....	16
6.2	Nader onderzoek.....	17
7	LITERATUURLIJST	19
7.1	Referenties	19
7.2	Gebruikte websites	20
7.3	Overige geraadpleegde bronnen	20

1 INLEIDING

In opdracht van ERS architecten bna is door Buro Ontwerp & Omgeving een quickscan natuurtoets uitgevoerd aan de Berkenlaan 1 te Silvolde. Het betreft de woning en de bijbehorende tuingrond. De ontwikkeling vindt plaats in het kader van een bestemmingsplanwijziging van 'tuin' en 'wonen' naar 'agrarisch'.

Het doel van de natuurtoets is om een indicatie te krijgen van de aanwezigheid en (mogelijke) effecten van de ingreep op beschermde gebieden en dier- en plantensoorten. Uit deze natuurtoets moet blijken of er nadelige effecten zijn op gebieden met een speciale beschermingsstatus, namelijk: Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en de Groene Ontwikkelingszone. Vervolgens worden de mogelijke effecten onderzocht op onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten. Als (nadelige) effecten niet uit te sluiten zijn moet nader onderzoek plaatsvinden, moeten er mitigerende/compenserende maatregelen getroffen worden en/of eventueel een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Deze natuurtoets is gebaseerd op bureauonderzoek en een veldonderzoek.

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens het projectgebied (hoofdstuk 2), de werkwijze (hoofdstuk 3), het beleidskader (hoofdstuk 4), de resultaten (hoofdstuk 5) en de conclusie (hoofdstuk 6) beschreven.

2 PROJECTGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

2.1 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied is gelegen aan de rand van Silvolde en bestaat uit het hele perceel dat binnen de kadastrale begrenzing van Berkenlaan 1 hoort. Het gaat om een leegstaande woning met de bijbehorende tuingrond. Hiermee heeft het projectgebied een oppervlakte van 1.080 m² (Kadaster, 2020). Ten noordoosten van het projectgebied bevinden zich agrarische gronden en ten zuiden en westen bevinden zich woonmilieus die behoren tot de bebouwde kom van Silvolde (figuur 1).

Figuur 1. Ligging projectgebied (rood kader) aan de Berkenlaan.

2.2 Algemene constatering

De leegstaande woning is in een vervallen staat en wordt al circa vijftien jaar niet meer bewoond. De ruiten van de woning zijn gebroken, dan wel dichtgetimmerd. Het dak is voorzien van daktegels, maar bij een deel van het dak zijn die niet meer aanwezig. Hierdoor is de houten dakconstructie deels bloot komen te liggen. Aan de achterzijde van het gebouw is geen deur meer aanwezig, waardoor het gebouw permanent open staat. Rondom het gebouw ligt geen bestrating. Verder staan er struwelen, ruigtekruiden en enkele acacia's naast het woonhuis die mogelijk zullen worden verwijderd. Figuur 2 t/m 5 geven een sfeerimpressie van het projectgebied.

Figuur 2 (linksboven). Missende daktegels en een dichtgetimmerd raam aan de oostkant van het gebouw.

Figuur 3 (rechtsboven). De woning in zijn geheel.

Figuur 4 (linksonder). Struweel en ruigte op de rand van het perceel.

Figuur 5 (rechtsonder). Het plafond op de bovenverdieping is ook in een vervallen staat.

2.3 Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer wil de bestaande woning laten slopen en de acacia's, bosschages en ruigte laten verwijderen. De ontwikkeling vindt plaats in het kader van een bestemmingsplanwijziging van 'tuin' en 'wonen' naar 'agrarisch'.

3 WERKWIJZE

3.1 Bureauonderzoek

Voorafgaand aan het veldbezoek is onderzoek gedaan naar de ligging van het gebied t.o.v. beschermde natuurgebieden, de voorkomende habitats en de verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en rondom het gebied. De bronnen die hiervoor zijn geraadpleegd zijn te vinden in de literatuurlijst (zie hoofdstuk 7).

3.2 Veldbezoek

Het veldbezoek is uitgevoerd op 11 september 2020 en vond plaats van 10:00 tot 10:40. Tijdens het veldbezoek was het zonnig, stond er een matige wind (ZW1) en was het 16 graden Celsius. Er is gekeken naar het terrein en de geschiktheid hiervan voor beschermde planten- en diersoorten. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten, met inbegrip van sporen als braakballen, uitwerpselen, nesten en andere mogelijke verblijfplaatsen.

3.3 Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de huidige wet- en regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van het projectgebied voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van deze soorten.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan natuurtoets geldig is voor een periode van maximaal drie jaar, tenzij de ecologische omstandigheden in deze periode wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, of wanneer inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de natuurtoets opnieuw te onderzoeken.

4 BELEIDSKADER

4.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) heeft als doel de natuur te beschermen, te ontwikkelen en de biologische diversiteit te behouden en herstellen. Voor ruimtelijke ingrepen zijn naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) ook hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (soortenbescherming) en hoofdstuk 4 (houtopstanden) van de Wnb van belang. Beschermde gebieden die geen deel uitmaken van het Natura 2000-netwerk zijn het Natuurnetwerk Nederland en de Groene Ontwikkelingszone. Deze gebieden vallen echter niet onder de Wnb, maar worden op provinciaal niveau beschermd.

4.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn van de Europese Unie. Dit zijn gebieden waarin habitats en soorten beschermd worden die van Europees belang zijn. Per Natura 2000-gebied zijn specifieke instandhoudingsdoelen opgesteld. Projecten en andere handelingen die negatieve effecten hebben op de kwaliteit van de habitats en/of de instandhoudingsdoelen van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder een vergunning. Dit geldt niet alleen voor projecten en handelingen binnen het Natura 2000-gebied. Ook projecten en handelingen aangrenzend of buiten het gebied kunnen negatieve effecten veroorzaken.

Natuurnetwerk Nederland

Natuurnetwerk Nederland (NNN) bestaat uit een netwerk van natuurgebieden en heeft als doel deze beter met elkaar en omringende agrarische gebieden te verbinden. In Gelderland zijn deze gebieden bekend als het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het NNN is niet meegenomen in de Wnb; provincies wijzen zelf gebieden aan en dragen de verantwoordelijkheid voor het NNN en zijn behoud en ontwikkeling. In Gelderland zijn de GNN-gebieden aangewezen in de Provinciale Omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening (Provincie Gelderland, 2018^{ab}).

Ruimtelijke ingrepen mogen de kenmerken en waarden van het NNN niet schaden. Dit wordt gewaarborgd door het 'nee, tenzij'-principe. Dit houdt in dat de voorgenomen ontwikkeling geen doorgang kan vinden als er sprake is van significant negatieve effecten, tenzij wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De ontwikkeling moet van groot openbaar belang zijn;
- Er zijn geen reële alternatieven;
- Negatieve effecten op oppervlakte, samenhang en wezenlijke kenmerken en waarden worden zoveel mogelijk beperkt en de overblijvende effecten worden gelijkwaardig gecompenseerd.

Groene ontwikkelingszone

Om de samenhang van de natuur in het Gelders Natuurnetwerk te beschermen wil de provincie verbindingzones aanleggen in de Groene Ontwikkelingszone. Het bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die vervlochten zijn met het GNN. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn in principe niet toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de kernkwaliteiten. Net als de GNN-gebieden is de Groene Ontwikkelingszone aangewezen in de Provinciale Omgevingsvisie en beschermd volgens de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening (Provincie Gelderland, 2018^{ab}).

4.3 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes voor soorten:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Wnb § 3.1)
- Beschermingsregime soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (Wnb § 3.2)
- Beschermingsregime andere soorten (Wnb § 3.3)

In bovengenoemde paragrafen uit het Wnb zijn verbodspalingen vastgesteld en is vastgesteld voor welke handelingen een vrijstelling verleend kan worden. De verbodsbepalingen houden in dat vogels en andere beschermde soorten niet gedood of opzettelijk gestoord mogen worden en nesten, voortplantings- en rustplaatsen niet beschadigd mogen worden. Verder mogen beschermde planten niet geplukt of vernield worden. Als de werkzaamheden van het project leiden tot het overtreden van deze verbodsbepalingen moet worden nagegaan of een provinciale vrijstelling geldt of dat een ontheffing moet worden verkregen.

4.4 Houtopstanden

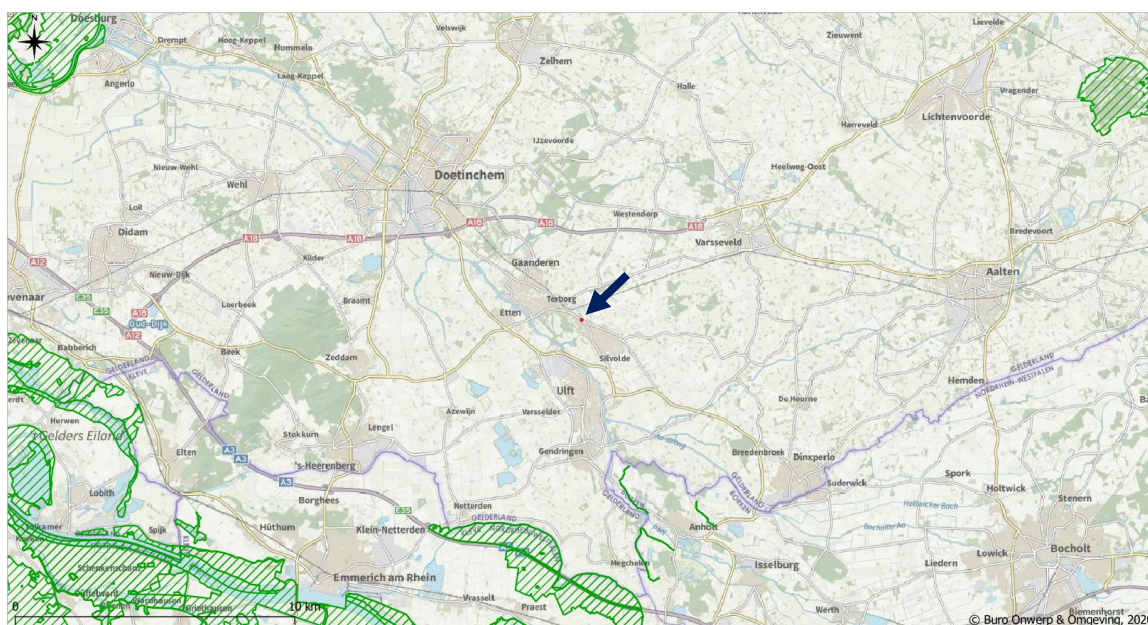
Als houtopstanden buiten de bebouwde kom worden geveld kan er een meld- en herbepantingsplicht gelden. Dergelijke houtopstanden worden in de Wet natuurbescherming omschreven als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend die een oppervlakte van 10 are of meer beslaan. Ook wordt een rijbeplanting van meer dan 20 bomen als houtopstand gerekend (Wnb §4.1). Omdat het perceel binnen de bebouwde kom valt is er geen vergunning nodig in het kader van de Wet natuurbescherming. Voor de kap van houtopstanden binnen de bebouwde kom geldt gemeentelijke regelgeving.

5 RESULTATEN

5.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het projectgebied ligt op ca. 5,5 km ten noorden van de Duitse Natura 2000-gebieden Klevsche Landwehr en ca. 7,5 km ten noordoosten van Unterer Niederrhein en Hetter-Millinger Bruch. Het dichtstbijzijnde Nederlandse Natura 2000-gebied is de Rijntakken, dat ligt op een afstand van ca. 16,1 km ten zuidwesten van het projectgebied (figuur 6).

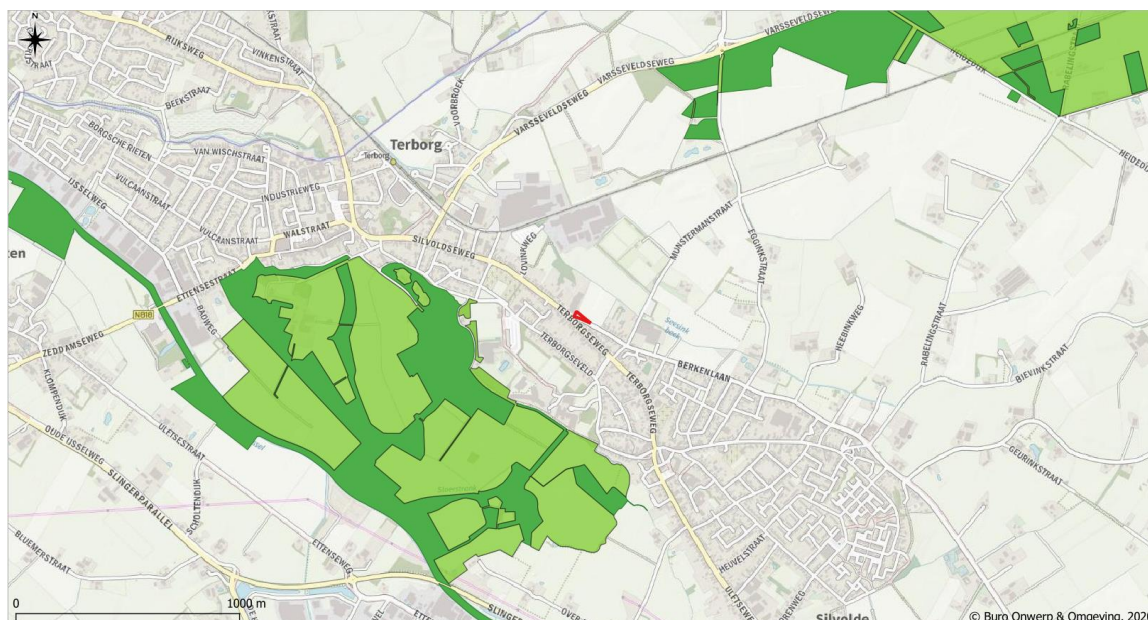

Figuur 6. Ligging projectgebied (rode stip en pijl) t.o.v. de Natura 2000-gebieden Rijntakken (zuid- en noordwesten), Unterer Niederrhein, Klevsche Landwehr, Hetter-Millinger Bruch (zuiden) en Korenburgerveen (noordoosten).

Er worden geen negatieve effecten verwacht op de Natura 2000-gebieden omdat deze zich allen op een afstand van 5 km of meer bevinden van het projectgebied. Er wordt niet geadviseerd om een AERIUS-berekening uit te voeren aangezien negatieve effecten als vermessing en verzuring door stikstofdepositie alleen worden berekend voor de bouw van een nieuwe woning en het gebruik daarvan. Op het betreffende adres worden geen nieuwe woningen gebouwd.

Natuurnetwerk Nederland en de Groene Ontwikkelingszone

Het projectgebied ligt op circa 440 meter afstand van gebieden behoren tot de Groene Ontwikkelingszone (GO) en 450 meter afstand van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (figuur 7). Gezien de ligging buiten deze gebieden worden de kernkwaliteiten en ontwikkelingen van het NNN en GO bij de werkzaamheden niet aangetast.

Figuur 7. Ligging projectgebied (rood) t.o.v. het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen).

Houtopstanden

De bomen in het projectgebied vallen niet onder de definitie houtopstanden, zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De te kappen bomen bevinden zich binnen de bebouwde kom en betreffen houtopstanden op erven of in tuinen. De bomen staan ook niet op de Bijzondere Bomenlijst (particulieren) van de gemeente Oude IJsselstreek (Gemeente Oude IJsselstreek, 2020). Wel kan middels de Bomenverordening van de gemeente een kapvergunning nodig zijn (Gemeente Oude IJsselstreek, 2010).

5.2 Soortbescherming

Vleermuizen

Op basis van openbare verspreidingsgegevens kunnen in de omgeving van het projectgebied de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootvleermuis, meervleermuis en watervleermuis. Alle vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb).

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Er zijn ook soorten die zowel gebouw- als boombewonend zijn. Vervolgens wordt er onderscheid gemaakt in typen verblijfplaatsen, bijvoorbeeld zomer- en paarverblijven.

Er zijn vier acacia's aanwezig in het projectgebied die mogelijk gekapt worden. Echter zijn er geen holtes in deze bomen aanwezig die kunnen functioneren als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Hierdoor zijn negatieve effecten op boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Gebouwbewonende soorten maken doorgaans gebruik van spouwruimtes, spleten en vergelijkbare ruimtes in gebouwen. Dergelijke ruimtes zijn in het onderzochte gebouw volop aanwezig. Hierdoor kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet worden uitgesloten.

Vliegroutes

Vleermuizen volgen vaak lijnvormige elementen om heen en weer te bewegen tussen de verblijfplaatsen en foerageergebieden. Het behoud van lijnvormige landschapselementen is daarom van groot belang voor de instandhouding van vleermuispopulaties. Er worden met de sloop van de woning geen kwetsbare verbindingen aangetast. Omdat vleermuizen voldoende gelegenheid hebben om door het landschap te navigeren kunnen negatieve effecten op vliegroutes worden uitgesloten.

Foerageergebieden

De in Nederland voorkomende vleermuizen leven allemaal van insecten. Ze foerageren daarom op allerlei plekken waar veel vliegende insecten aanwezig zijn. Enkele voorbeelden van dit soort gebieden zijn windbeschutte plaatsen langs lijnvormige elementen (bijv. sloten, beken en houtwallen), maar ook open plekken in bosgebieden of langs oevers met rietkragen. Bij het verdwijnen van essentiële foerageergebieden gaan de verblijfplaatsen ook verloren. Geschikte lijnvormige elementen zijn echter niet aanwezig in het projectgebied, waardoor effecten op essentiële foerageergebieden kunnen worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Algemene soorten

Er wordt verwacht dat er verschillende algemene grondgebonden zoogdieren kunnen voorkomen in en rondom het projectgebied. Enkele voorbeelden hiervan zijn de egel en het konijn. Het is niet uit te sluiten dat deze zoogdieren in het projectgebied aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden. Voor de meeste grondgebonden zoogdieren geldt in Gelderland een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht, waarbij alle handelingen die nadelige gevolgen veroorzaken achterwege gelaten moeten worden (artikel 1.11 Wnb).

Strikt beschermde soorten

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen de bever, otter, bunzing, hermelijn, wezel, boomarter, steenarter en eekhoorn in de omgeving van het projectgebied voorkomen. De aanwezigheid van de otter en bever is op voorhand uit te sluiten omdat deze soorten afhankelijk zijn van water in hun omgeving. De boomarter kan ook op voorhand worden uitgesloten. Deze soort heeft alleen vaste rust- en verblijfplaatsen in bosgebieden (Zoogdierverseniging, 2020^b).

De bunzing, hermelijn en wezel zijn kleine marterachtigen die in kleinschalige cultuurlandschappen voorkomen. Daarnaast zijn de bunzing en hermelijn afhankelijk van water in de omgeving en voldoende schuilmogelijkheden (Bouwens, 2017). De wezel heeft ook schuilmogelijkheden nodig in zijn leefgebied, maar kan op drogere plekken dan de hermelijn voorkomen (Zoogdiervereniging, 2020^a). Het projectgebied ligt aan de rand van de kern van Silvolde en grenst in het noorden aan het omliggende agrarisch gebied. De bosschages die aan de rand van het erf staan zijn van onvoldoende oppervlak en liggen te dicht op de bebouwde kom om deze soorten van een vaste rust- of verblijfplaats te voorzien. Negatieve effecten op kleine marterachtigen kunnen worden uitgesloten.

Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke als verblijfplaats. De langdurige leegstand kan in het voordeel zijn van de soort en er zijn vele openingen in het gebouw die de soort toegang kunnen bieden. Er werden geen sporen aangetroffen, maar gezien de geschiktheid van het gebouw kan een vaste rust- of verblijfplaats niet worden uitgesloten. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of de steenmarter aanwezig is.

Eekhoorns bouwen nesten in bomen die vooral 's winters goed waarneembaar zijn. Het nest is bolvormig en heeft een doorsnede van 30 tot 50 cm. Soms gebruiken ze ook boomholtes, oude kraaien- of ekster-nesten of grote nestkasten als nestplaats. Nesten van eekhoorns kunnen op die van de ekster lijken, maar zijn te onderscheiden aan de aanwezigheid van blaadjes (Zoogdiervereniging, 2020^c). In het projectgebied zijn dergelijke nesten echter niet aanwezig. Negatieve effecten op de eekhoorn kunnen daarom worden uitgesloten.

Vogels

Algemene soorten

Alle in het wild levende vogelsoorten mogen niet opzettelijk gestoord, gevangen of gedood worden volgens de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wnb). Tevens zijn alle vogelsoorten tijdens het broedseizoen beschermd. Hier geldt dat buiten het broedseizoen gewerkt moet worden om verstoring te voorkomen. Voor de meeste vogels kan worden aangenomen dat het broedseizoen van maart tot en met juli loopt, maar bij enkele soorten begint het seizoen eerder of loopt het langer door. Geldend hierbij is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Tijdens het veldbezoek werd een vogelnest aangetroffen op de benedenverdieping. Het is daarom niet uit te sluiten dat algemene soorten het volgende broedseizoen opnieuw zullen broeden in het gebouw. De sloop van de woning moet daarom buiten het broedseizoen plaatsvinden.

Strikt beschermde soorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Aan de rand van de bebouwde kom van Silvolde kunnen dit de volgende soorten zijn: boomvalk, buizerd, havik, sperwer, kerkuil, steenuil, ransuil, gierzwaluw, roek en huismus. Van deze strikt beschermde soorten kunnen de havik en sperwer op voorhand worden uitgesloten. Beide soorten broeden in bosgebieden, parken en houtopslag met voldoende ruimte om zich terug te trekken. Bij voorkeur bevinden nesten zich in naaldbomen. Geen van deze elementen is echter aanwezig in het projectgebied.

De boomvalk en ransuil komen voor in halfopen landschappen met houtsingels en andere kleinschalige landschapselementen. Beide soorten broeden in oude nesten van kraaien of eksters (de ransuil ook in reiger- en andere roofvogelnesten) die doorgaans in hoogopgaande bomen zijn gemaakt. Dergelijke bomen

zijn niet in het projectgebied aanwezig. Bovendien werden er geen oude nesten in de acacia's aangetroffen. Negatieve effecten op de boomvalk en ransuil kunnen daarom worden uitgesloten.

De buizerd is een veelvoorkomende roofvogel die in allerlei habitats voorkomt. Hij komt ook voor in boerenlandschap, bossen en weilanden. Het projectgebied ligt dan aan de rand van een potentieel geschikte leefomgeving. De soort bouwt een groot nest en broedt het liefst in hoge bomen en soms ook in struiken. Nesten van de buizerd zijn echter niet aangetroffen in het gebied, waardoor negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

De kerkuil leeft doorgaans in cultuurlandschappen waar ook kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen en bosjes worden aangetroffen. De soort broedt in Nederland in ongeveer 90% van de gevallen in nestkasten die in boerenschuren zijn geplaatst (BIJ12, 2017^d). Tijdens het veldbezoek werden geen sporen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van de kerkuil. Ook werden er geen zichtwaarnemingen gedaan. De aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen kan daarom worden uitgesloten.

De steenuil is een soort die voorkomt in kleinschalige cultuurlandschappen. Steenuilen broeden meestal in boomholten, nestkasten of nauwe ruimtes in gebouwen, bijvoorbeeld tussen de dakbedekking en het beschot. De steenuil is een zeer honkvaste soort die jaarrond gebruikt maakt van het nest. Tijdens de quickscan werden geen sporen gevonden die duiden op een nestlocatie van de soort. Ook werden er geen zichtwaarnemingen gedaan. Negatieve effecten op de steenuil kunnen daarom worden uitgesloten.

De gierzwaluw is een soort die voorkomt in dorpen en steden waar hij broedt in donkere holtes, spleten en onder dakpannen van gebouwen. Langs de nokrand en loszittende dakpannen op het dak zijn spleten aanwezig die als nestplaats geschikt zijn voor gierzwaluwen. De aanwezigheid van deze soort kan daarom niet worden uitgesloten.

De roek is een koloniebroeder die van oorsprong voorkomt in vochtige gras- en bouwlanden met verspreid staande boomgroepen. Tegenwoordig worden meer dan de helft van de nesten binnen de bebouwde kom aangetroffen (SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2020). De nesten worden gebouwd in hoogopgaande bomen. Dergelijke kolonies zijn echter niet in het projectgebied of de nabije omgeving aangetroffen. De aanwezigheid van de soort kan daarom worden uitgesloten.

De huismus is een standvogel die gebonden is aan bebouwing en komt voornamelijk voor in dorpen en steden. De huismus is tijdens het veldbezoek niet waargenomen in het projectgebied. Wel heeft het gebouw veel geschikte openingen waartussen huismussen kunnen nestelen. De huismus kan daardoor niet als broedvogel in het projectgebied worden uitgesloten.

Naast strikt beschermde soorten, staan er ook soorten in de Wet Natuurbescherming beschreven waarvan het nest alleen jaarrond beschermd is als er zwaarwegende ecologische redenen zijn. Dit zijn voornamelijk hollenbroeders, maar ook soorten die op of tegen gebouwen aan nestelen zoals zwarte roodstaart, huiszwaluw en boerenzwaluw. In de omgeving van het projectgebied zijn echter voldoende uitwijkmogelijkheden, waardoor er geen ecologisch zwaarwegende redenen zijn om potentiële nesten van deze soorten jaarrond te beschermen.

Reptielen en amfibieën*Algemene soorten*

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens zijn de gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander te verwachten in de omgeving van het projectgebied. Er zijn geen aquatische elementen aanwezig in het projectgebied, waardoor negatieve effecten op deze soorten niet worden verwacht. Voor de algemene amfibieën geldt een vrijstelling van de Wet natuurbescherming. Verder geldt wel de algemene zorgplicht, waarbij alle handelingen die nadelige gevolgen veroorzaken achterwege gelaten moeten worden (artikel 1.11 Wnb).

Strikt beschermde soorten

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de hazelworm, levendbarende hagedis en rugstreeppad in de omgeving van het projectgebied kunnen voorkomen. Al deze soorten worden nationaal beschermd of beschermd volgens de Habitatrichtlijn (artikel 3.10 en 3.5 Wnb). Aanwezigheid van de rugstreeppad kan op voorhand worden uitgesloten door de afwezigheid van aquatische elementen in het projectgebied. De rugstreeppad is voor de voortplanting namelijk afhankelijk van poeltjes. Daarnaast kunnen ook negatieve effecten op de hazelworm en de levendbarende hagedis uitgesloten worden. De hazelworm verblijft vaak onder vegetatie en dood hout en komt voornamelijk voor op bos- en heideterreinen op zand- en lössgronden (RAVON, 2020^a). De aanwezige bosschages zijn niet verbonden met verderop gelegen terreinen waar de soort nog voorkomt. Hierdoor is het niet aannemelijk dat de hazelworm in het projectgebied voorkomt. Negatieve effecten op de hazelworm kunnen daarom worden uitgesloten. De levendbarende hagedis komt voornamelijk voor op heide en hoogveen en is daarnaast een waterminnende soort. Het projectgebied vormt geen geschikte habitat voor deze soort, waardoor aanwezigheid is uit te sluiten (RAVON, 2020^b).

Overige beschermde diersoorten

Uit de openbare beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de kleine ijsvogelvinder en de teunisbloempijlstaart eventueel te verwachten zijn in het projectgebied. Deze kleine ijsvogelvinder is een nationaal beschermde soort (artikel 3.10 Wnb) en de teunisbloempijlstaart is beschermd volgens de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb). De kleine ijsvogelvinder gebruikt de wilde kamperfoelie als waardplant en komt voornamelijk voor rond gemengde bossen en loofbossen. Het projectgebied vormt geen geschikte voorplantingshabitat voor de kleine ijsvogelvinder omdat er geen waardplanten aanwezig zijn. De teunisbloempijlstaart gebruikt het wilgenroosje, (middelste) teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart als waardplant. De soort komt daarom voor in vochtige bossen, bosranden en warme open plekken. In het projectgebied is de grote teunisbloem aanwezig en kan daarom dienen als voorplantingshabitat. In de periode juni t/m september kunnen rupsen worden aangetroffen. Deze zijn erg groot en vallen op, maar werden niet aangetroffen. Negatieve effecten op de kleine ijsvogelvinder en de teunisbloempijlstaart kunnen daarom worden uitgesloten.

Verder zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde vissen, weekdieren, libellen en kevers rondom het projectgebied. Het projectgebied is merendeels verhard en er is geen oppervlaktewater aanwezig, waardoor het ongeschikt is voor deze soortgroepen.

Vaatplanten

Op basis van de openbare verspreidingsgegevens is de grote leeuwenklauw te verwachten in de omgeving van het projectgebied; een nationaal beschermde soort (artikel 3.10 Wnb). De grote leeuwenklauw bloeit van mei tot en met augustus en is naderhand ook nog zichtbaar aanwezig (FLORON, 2020). Deze soort werd tijdens het veldbezoek echter niet waargenomen, waardoor de aanwezigheid van de soort kan worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek werden alleen algemene soorten waargenomen zoals hazelaar, klimop, stinkende gouwe, grote teunisbloem, duizendblad, boerenwormkruid en hop.

5.3 Samenvatting

Onderstaande tabel geeft de soorten die (mogelijk) aanwezig zijn weer, de effecten waar ze last van hebben en eventuele vervolgstappen die genomen moeten worden.

Soortgroep	Soort(en)	Aanwezigheid	Mogelijk effect	Opmerkingen
Grondgebonden zoogdier-soorten	Steenmarter	Mogelijk	Verstoring verblijfplaatsen	Nader onderzoek nodig
	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
Vleermuizen	Verblijfplaatsen gebouwbewonende soorten	Mogelijk	Verstoring verblijfplaatsen	Nader onderzoek nodig
	Verblijfplaatsen boom-bewonende soorten	Nee	Nee	-
	Foerageergebieden	Nee	Nee	-
	Vliegroutes	Nee	Nee	-
Vogels	Gierzwaluw en huismus	Mogelijk	Verstoring nestplaatsen	Nader onderzoek nodig
	Algemene soorten	Mogelijk	Verstoring nestplaatsen	Werken buiten het vogelbroedseizoen
Reptielen en amfibieën	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
	Algemene soorten	Mogelijk	Nee*	-
Overige diersoorten	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-
Vaatplanten	Strikt beschermde soorten	Nee	Nee	-

*Er dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

6 CONCLUSIE

6.1 Conclusies soort- en gebiedsbescherming

Er is onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van het project op vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten (Wnb). Daarnaast zijn de mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden onderzocht. In het projectgebied zijn potentiële verblijfsfuncties van beschermde soorten geconstateerd. Deze worden in dit hoofdstuk verder toegelicht.

Soortbescherming

Van een aantal soorten is de aanwezigheid in het projectgebied niet uit te sluiten. Hieronder wordt per soort ingegaan op de bescherming en de mogelijke effecten die zij kunnen ondervinden door de werkzaamheden.

Gebouwbewonende vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn potentiële invliegopeningen aangetroffen in de leegstaande woning. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen daarom in het projectgebied aanwezig zijn. Alle vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn en zijn beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soorten opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.5 lid 1 Wnb), opzettelijk te verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb) of de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen (artikel 3.5 lid 4 Wnb). De sloop van het gebouw zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als verblijfplaats fungeren voor vleermuizen. De aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing moet daarom nader worden onderzocht.

Steenmarter

Het projectgebied vormt een geschikte leefomgeving voor de steenmarter. Het gebouw staat al geruime tijd leeg waardoor het kan dienen als vaste rust- of verblijfplaats. De steenmarter is een nationaal beschermde soort en is beschermd volgens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.10 lid 1a Wnb) en is het verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van steenmarters te beschadigen of vernielen (artikel 3.10 lid 1b Wnb). In Gelderland geldt geen provinciale vrijstelling van de bovengenoemde wetgeving. De sloop van de woning zou daarom kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als het wordt gebruikt door de steenmarter. Hieruit volgt dat nader onderzocht moet worden of de steenmarter een vaste rust- of verblijfplaats heeft in de woning.

Gierzwaluw

Het projectgebied vormt een geschikte leefomgeving voor de gierzwaluw en tijdens het veldbezoek zijn diverse ruimtes langs het dakbeschoot en de nokrand aangetroffen die kunnen dienen als broedplaats voor gierzwaluwen. De gierzwaluw is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wnb en zijn nest is jaarrond beschermd. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te storen, vangen of doden en zijn vaste verblijf- of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen. De sloop van de woning zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als nestplaats fungeert voor de gierzwaluw. Daarom moet de aanwezigheid van de gierzwaluw nader worden onderzocht.

Huismus

Het projectgebied vormt een geschikte leefomgeving voor de huismus en tijdens het veldbezoek zijn diverse ruimtes langs het dakbeschot en de nokrand aangetroffen die kunnen dienen als broedplaats voor huismussen. De omliggende bosschages kunnen deel uitmaken van de functionele leefomgeving. De huismus wordt beschermd volgens artikel 3.1 van de Wnb. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te storen, vangen of doden en vaste verblijf- of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen. Daarnaast is ook de functionele leefomgeving van de huismus beschermd. De sloop van de woning en het verwijderen van de bosschages zou kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming als deze als nest- of verblijfplaats fungeert voor de huismus. De aanwezigheid van de huismus moet daarom nader worden onderzocht.

Algemene soorten

Het kan zijn dat er tijdens de werkzaamheden algemene diersoorten op het perceel voorkomen. Hierbij moet de algemene zorgplicht in acht worden genomen (artikel 1.11 Wnb). In verband met eventuele aanwezigheid van algemene vogelsoorten moeten de werkzaamheden buiten het vogelbroedseizoen worden uitgevoerd.

Gebiedsbescherming

Er worden geen negatieve effecten verwacht op de Natura 2000-gebieden omdat deze zich allen op een afstand van 5 km of meer bevinden van het projectgebied. Er wordt niet geadviseerd om een AERIUS-berekening uit te voeren aangezien negatieve effecten als vermesting en verzuring door stikstofdepositie alleen worden berekend voor de bouw van een nieuwe woning en het gebruik daarvan. Op het betreffende adres worden geen nieuwe woningen gebouwd.

Daarnaast ligt het projectgebied op circa 440 meter afstand van gebieden behorende bij de Groene Ontwikkelingszone (GO) en circa 450 meter van gebieden die behoren tot Natuurnetwerk Nederland (NNN). Gezien de ligging buiten deze gebieden worden de kernkwaliteiten en ontwikkelingen van de GO en het GNN bij de werkzaamheden niet aangetast.

Houtopstanden

De bomen in het projectgebied vallen niet onder de definitie houtopstanden, zoals bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De te kappen bomen bevinden zich binnen de bebouwde kom en betreffen houtopstanden op erven of in tuinen. De bomen staan ook niet op de Bijzondere Bomenlijst (particulieren) van de gemeente Oude IJsselstreek (Gemeente Oude IJsselstreek, 2020). Indien de houtopstanden worden verwijderd kan middels de Bomenverordening van de gemeente wel een kapvergunning nodig zijn (Gemeente Oude IJsselstreek, 2010).

6.2 Nader onderzoek

Gelet op de geschiktheid van het projectgebied voor gebouwbewonende vleermuizen, steenmarter, gierzwaluw en huismus is nader onderzoek noodzakelijk om de daadwerkelijke functie van het projectgebied voor deze soorten te kunnen bepalen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn.

Gebouwbewonende vleermuizen

Het nader onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2017). De onderzoeksmethode naar de gewone dwergvleermuis worden aangehouden, waarbij ook andere vleermuissoorten aangetoond kunnen worden m.b.v. vleermuisdetectors. Dit houdt in dat onderzocht moet worden of de volgende verblijfsfuncties in het te slopen gebouw aanwezig zijn (BIJ12, 2017^a):

- Kraamverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen;
- Zomerverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 aug) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarbij minimaal één onderzoeksrondes moet plaatsvinden in de kraamperiode. Eén ronde kan gecombineerd worden uitgevoerd met een kraambezoek;
- Paarverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 aug - 30 sep) met een tussenperiode van minimaal tien dagen. In deze periode baltsen de mannetjes van de gewone en ruige dwergvleermuis om vrouwtjes te lokken. Deze activiteit wordt vastgesteld rondom de paarverblijfplaatsen.

Steenmarter

Het nader onderzoek naar de steenmarter moet worden uitgevoerd met een cameraval. De cameraval wordt tussen begin mei en eind juli geplaatst voor de duur van anderhalve maand. In deze periode hebben de steenmarters jongen, waardoor kan worden vastgesteld of het om een voortplantings- of rustplaats gaat (Zoogdiervereniging, 2020^d). De cameraval moet geïnstalleerd worden op de locatie waar de trefkans het hoogst is.

Gierzwaluw

Het nader onderzoek naar de gierzwaluw moet worden uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli conform het Kennisdocument van BIJ12. In deze periode maken gierzwaluwen gebruik maken van de nestlocaties. Er moeten drie veldbezoeken worden afgelegd met een tussenperiode van tien dagen. Hiervan moet minimaal één van de veldbezoeken plaatsvinden tussen 20 juni en 7 juli; de periode waarin gierzwaluwen jongen hebben (BIJ12, 2017^b).

Huismus

Het naderonderzoek naar de huismus moet worden uitgevoerd tussen 1 april en 15 mei conform het Kennisdocument van BIJ12. In deze periode moeten twee veldbezoeken worden afgelegd met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. Gedurende één uur moet worden gekeken of er zingende mannetjes aanwezig zijn en of er gebruik wordt gemaakt van invliegopeningen naar nestlocaties. Indien aanwezig moet worden onderzocht of de bosschages deel uitmaken van de essentiële functionele leefomgeving (BIJ12, 2017^c).

7 LITERATUURLIJST

7.1 Referenties

- BIJ12 (2017^a). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, Pipistrellus pipistrellus, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12 (2017^b). *Kennisdocument Gierzwaluw, Apus apus, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12 (2017^c). *Kennisdocument Huismus, Passer domesticus, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.
- BIJ12 (2017^d). *Kennisdocument Kerkuil, Tyto alba, versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12.
- FLORON (2020). *FLORON Verspreidingsatlas Vaatplanten Aphanes arvensis L., Grote leeuwenklauw*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/0074#>
- Gemeente Oude IJsselstreek (2020). *Boom Kappen*. Geraadpleegd op 15 september 2020 via <https://www.oude-ijsselstreek.nl/boom-kappen>
- Gemeente Oude IJsselstreek (2010). *Bomenverordening Gemeente Oude IJsselstreek*. Geraadpleegd op 16 september 2020 via http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Oude%20IJsselstreek/25260/25260_3.html
- Ministerie van Landbouw, Natuur & Voedselkwaliteit (2020). *Effectenindicator Natura 2000-gebieden*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>
- Provincie Gelderland (2018^a). *Omgevingsvisie Gaaf Gelderland*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.
- Provincie Gelderland (2018^b). *Geconsolideerde Omgevingsverordening (december 2018)*. Arnhem, Nederland: Provincie Gelderland.
- RAVON (2020^a). *Levendbarende Hagedis, Zootoca vivipara*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/levendbarende-hagedis>
- RAVON (2020^b). *Hazelworm, Anguis fragilis*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/hazelworm>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2020). *De roek wordt heen en weer gejaagd*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/de-roek-wordt-heen-en-weer-gejaagd>
- Vogelbescherming Nederland (2020^a). *Ransuil*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/ransuil#Leefwijze>

Zoogdiervereniging (2020^a). *Wezel*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/wezel>

Zoogdiervereniging (2020^b). *Boommarter*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/boommarter>

Zoogdiervereniging (2020^c). *Eekhoorn*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>

Zoogdiervereniging (2020^d). *Steenmarter*. Geraadpleegd op 9 september 2020 via <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

7.2 Gebruikte websites

www.pdok.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

7.3 Overige geraadpleegde bronnen

Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.

Jędrzejewski, W. & Sidorovich, V. (2010). *The art of tracking animals*. Białowieża, Polen: Mammal Research Institute Polish Academy of Sciences Białowieża.

Svensson, L., Mullaney, K. & Zetterström (2009). *Birds of Europe (2e ed.)*. Londen, Verenigd Koninkrijk: HarperCollins Publishers.

Vogelbescherming Nederland & Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (2007). *Topografische atlas voor flora en fauna van Nederland (1e ed.)*. Papendrecht, Nederland: Mouthaan Grafisch Bedrijf.

